

■ VERWARMINGSSYSTEMEN

ELEKTRISCHE VERWARMING IS PEPPERDUUR

In de huidige energiecrisis is het moeilijk de evoluties op de lange termijn te voorspellen. Maar we weten wel met welk type verwarming je wellicht het minst zult moeten betalen. In sommige gevallen kan een warmtepomp of een pelletkachel soelaas bieden.

Olivier Lesage en Roger Vanparrys

Fossiele brandstoffen voor verwarming zullen steeds meer uit de woningen worden geweerd om de uitstoot van broeikasgassen zoals CO2 te verminderen.

In Brussel is een definitieve ban op de plaatsing van stookolieketels voorzien in 2025. Vlaanderen staat de installatie van stookolieketels in nieuwe woningen en bij grondige energetische renovaties al niet meer toe sinds 2021. En sinds dit jaar is het er verboden om nog een stookolieketel door een nieuw model op stookolie te vervangen als een aardgasaansluiting in de straat mogelijk is. Vanaf 2035 is de verkoop van stookolieketels in België sowieso verboden.

Wat aardgas betreft, wordt in Vlaanderen sinds begin 2021 geen aardgasaansluiting meer voorzien in nieuwe grote verkavelingen. Vanaf 2023 is het in nieuwbouwwoningen waar wel een aardgasaansluiting aanwezig is, verplicht om met een hybride warmtepomp te verwarmen, die zowel op gas als op elektriciteit kan werken. Overigens wordt vanaf 2025 een aardgasaansluiting in Vlaamse nieuwbouwwoningen verboden.

Dit alles maakt de keuzemogelijkheden op het vlak van verwarmingssystemen beperkter. Maar welke kun je dan nu het best kiezen, als je de zaak louter vanuit financieel oogpunt gaat bekijken?

1 WELK VERWARMINGSSYSTEEM KIES IK BIJ EEN GRONDIGE RENOVATIE OF EEN NIEUWBOUW?

In dit geval gaan wij ervan uit dat alles moet worden geïnstalleerd: de warmteopwekker (de ketel, de warmtepomp ...) met alles wat dat omvat, maar ook het systeem voor de warmteafgifte (zoals radiatoren of vloerverwarming). We gaan er tevens van uit dat het systeem de warmte in alle kamers moet kunnen verspreiden in de winter en het tussenseizoen.

Aardgas niet langer onbedreigde winnaar

Door de hoge aardgasprijs is een condensatieketel op aardgas, anders dan in het verleden, niet langer de uitgesproken winnaar in onze vergelijking. Bij een jaarverbruik van (het equivalent van) 1 500 liter stookolie of m³ gas vormt die wel nog, samen met een stookolie ketel en een ketel op propaan het winnende trio.

Een lucht-luchtwarmtepomp of een pelletketel vallen bij eenzelfde jaar-

verbruik al bij al enkele honderden euro's duurder uit.

Voor alle duidelijkheid: wij gaan hier uit van de gemiddelde energieprijzen over de periode juni 2021-juni 2022. Het lijkt ons niet opportuun om van – hopelijk – tijdelijke piekprijzen uit te gaan wanneer je een systeem kiest dat lange tijd moet meegaan.

In een zeer goed geïsoleerde woning

In een zeer goed geïsoleerde woning met een jaarverbruik van minder dan 1 500 m³ gas of 1 500 l stookolie kan een lucht-luchtwarmtepomp te overwegen zijn om als hoofdverwarming te fungeren. Dat is des te meer het geval als je van plan bent om een airco in huis te halen en je die warmtepomp hiervoor wilt gebruiken op snikhete dagen.

De lucht-waterwarmtepomp, waarbij warm water circuleert door leidingen, via vloerverwarming of radi-

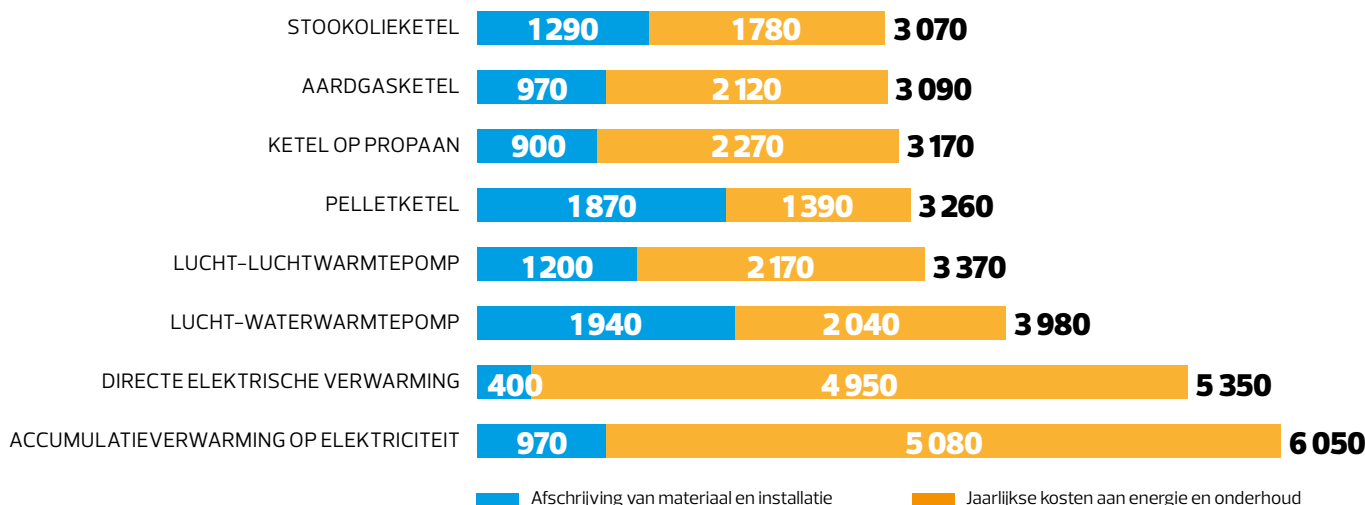
atoren, blijft een stuk duurder dan alle genoemde systemen, ook in een zeer goed geïsoleerde woning.

Bij een groter verbruik

Bij een groter jaarverbruik – meer dan 2 000 m³ gas of 2 000 l stookolie – kan een pelletketel voordeliger uitvallen bij een relatief gunstige prijs zoals in de periode juni 2021-juni 2022. In september 2022 is de prijs van pellets echter fors gestegen. Als hij op dit uitzonderlijk hoge prijsniveau zou blijven, zou een pelletketel niet meer voordeliger zijn. Bij zo'n groot verbruik kan zelfs een verwarmingssysteem op stookolie te overwegen zijn, voor zover dit nog mag volgens de regelgeving en er geen aardgas beschikbaar is. Klassieke elektrische verwarming (directe verwarming of met accumulatie-radiatoren) is af te raden want ze is meer dan ooit peperduur. ▶

JAARLIJKSE KOSTEN (IN EURO) PER VERWARMINGSSYSTEEM

bij een jaarverbruik van 1 500 l stookolie, 1 500 m³ gas of het equivalent op basis van de gemiddelde energietarieven over de periode juni 2021-juni 2022

2 MIJN VERWARMINGSSYSTEEM IS NOG NIET ZO OUD EN WERKT NOG GOED. VERANDER IK TOCH BETER VAN SYSTEEM?

Bij elke crisis rond de energieprijzen rijst de vraag of je niet beter snel overstapt naar een systeem dat minder kost, zelfs als je nog een vrij recent systeem hebt – jonger dan 15 jaar – dat nog naar behoren werkt. Maar is dat een goede beslissing?

Niet halsoverkop veranderen

Als je naar een ander systeem overstapt, moet je beseffen dat je dan misschien wel op je factuur kunt besparen, maar dat je nog een deel van de bestaande installatie moet afschrijven, die dan plots overbodig zou worden. Als je bv. van stookolie naar pellets zou overschakelen, heb je betaald voor een

stookolietank die nog niet is afgeschreven. Bovendien zul je nog eens extra moeten betalen om die tank te laten verwijderen of onbruikbaar te maken. Misschien kun je een paar honderd euro's op je jaarlijkse energiefactuur besparen, maar je zult duizenden euro's moeten investeren in nieuw materiaal. Bovendien rijst de vraag hoe lang je op die winst zult mogen rekenen die uiteindelijk ook zal afhangen van de prijsschommelingen voor de verschillende brandstoffen. Daarom raden we af om halsoverkop een verwarmingssysteem dat nog correct werkt, aan de kant te schuiven voor een ander. Laat op zijn minst eerst een grondige berekening maken op basis van offertes alvorens de stap te zetten.

Tenzij je elektrisch verwarmt

In één specifiek scenario is het wel absoluut aangewezen om vroegtijdig van systeem te veranderen. Gezien de enorm hoge facturen bij elk type van klassieke elektrische verwarming (directe verwarming, met accumulatie radiatoren, met inertie, infrarood enz.) is een switch wel rendabel. De meest voor de hand liggende oplossing is doorgaans de plaatsing van een lucht-luchtwarmtepomp (zie ook vraag 3 hieronder). Sommige elektrische radiatoren kun je dan eventueel behouden als back-up om te werken op de momenten dat de buitentemperatuur een forse duik neemt en de warmtepomp de woning niet meer voldoende warm zou krijgen.

EXTRA BESPAARTIPS

- > Pas je gewoonten aan. Zet de temperatuur zo mogelijk een graadje later. Per graad lager kun je zo'n 7 % aan energie besparen. Sluit ook gordijnen en rolluiken als het donker wordt.
- > Voorzie je verwarmingsinstallatie van een gepaste thermostaat en een buitenvoeler, zodat de verwarmingsketel niet onnodig veel zal draaien.
- > Zorg voor een goede regeling van de warmteafgifte. Installeer thermostatische kranen op alle radiatoren (behalve in de ruimte waar de thermostaat is geplaatst), en stel ze precies af.
- > Ontlucht regelmatig de radiatoren.
- > Laat de verwarmingsketel periodiek onderhouden.
- > Isoleer de verwarmingsleidingen in niet-verwarmde ruimten.
- > Breng warmte weerkaatsende radiatorfolie aan achter de radiatoren.

3 MIJN FACTUUR VOOR ELEKTRISCHE VERWARMING LOOPT DE SPUIGATEN UIT. WAT KAN IK DOEN?

De klassieke elektrische verwarming (direct of met accumulatie) is veruit het duurste systeem. In de eindafrekening vallen de elektrische systemen enkele duizenden euro's per jaar duurder dan de andere systemen uit de vergelijking. De initieel lagere installatiekosten worden helemaal tenietgedaan door de hoge verbruikskosten. Met huizenhoge

energiefacturen als gevolg.

Zonnepanelen zijn hiervoor trouwens geen oplossing. Weet immers dat zonnepanelen het minst stroom produceren, net wanneer jouw verwarmingsbehoefte het grootst zijn, in de winter dus.

Zonnepanelen kunnen wel nog wat soelaas bieden voor zover de meter nog terugdraait. Maar dit zal slechts

tijdelijk zijn.

En als je elektrisch verwarmt op exclusief nachttarief, heb je sowieso geen compensatie voor je verbruik.

Gelukkig is er een oplossing: een lucht-luchtwarmtepomp, die de warmte uit de buitenlucht benut om warmte in de woning te blazen.

Lucht-luchtwarmtepomp als alternatief

Als je een klassiek elektrisch verwarmingssysteem combineert met of vervangt door zo'n warmtepomp kun je hoe dan ook fors besparen: afhankelijk van de verwarmingsbehoefte, de grootte en de mate van isolatie van de woning kan de winst al gauw € 1 000 tot € 2 000 per jaar bedragen. Op die manier kun je je investering in 2 tot 5 jaar terugverdienen.

4 MOET IK DE RECLAME GELOVEN VOOR ELEKTRISCHE VERWARMINGSSYSTEMEN DIE ENORME BESPARINGEN IN HET VOORUITZICHT STELLEN?

Soms worden – vaak dure – elektrische toestellen aangeprezen om de woning te verwarmen. Zoals die met infraroodverwarming of op inertie.

Geen wonderoplossingen

Bij alle elektrische systemen zet een elektrische weerstand elek-

tricititeit in warmte om. Ongeacht de technologie of de vorm ervan zullen alle elektrische radiatoren of convectoren een identiek maximaal productierendement hebben. Er is weinig marge over om een elektrische verwarming uit te werken die veel efficiënter zou zijn dan een andere. Je kunt

hooguit winnen op emissie- en regelingsverliezen. En zo eventueel enkele procenten winnen, maar nooit 30 of 50 %, zoals hier en daar wel eens wordt beweerd.

Niet comfortabel of precies

Sommigen stellen infraroodverwarming als zeer efficiënt voor. Wie dicht bij zo'n radiator staat, voelt inderdaad hoe de infraroodstraling hem direct verwarmt. Maar dat gebeurt slechts aan één kant van het lichaam. Dat is over een langere periode niet erg comfortabel.

Bovendien kun je zo'n verwarming moeilijk regelen.

Bij langdurig gebruik in een huiskamer zal infraroodverwarming bovendien uiteindelijk ook de muren en de lucht verwarmen. Het verkoopargument

van een verwarming “die niet de hele kamer hoeft te verwarmen” verdwijnt dan.

Alleen in een plek zoals een badkamer kan zo'n stralingswarmte handig zijn omdat je dan niet hoeft te wachten tot de hele ruimte is opgewarmd.

Er bestaan ook elektrische systemen die werken op basis van “lage inertie”. Daar wordt de warmte opgeslagen in bv. een keramisch element en daarna afgegeven. Maar dit verandert niets aan de totale hoeveelheid energie die moet worden aangevoerd én betaald om een ruimte te verwarmen. Zelfs een meer doorgedreven opslag tegen het nachttarief zal je niet voor hoge facturen behoeden.

Je kunt je geld beter steken in muurisolatie en hoogrendementsglas.

5 HEEFT HET ZIN OM EEN PELLETKACHEL TE PLAATSEN ZODAT DE GASKETEL MINDER MOET DRAAIEN?

Pellets zijn momenteel goedkoper dan gas, waardoor de interesse voor pelletkachels is toegenomen. Hun prijs is doorgaans ook minder onderhevig aan schommelingen, al kende die de laatste maanden toch een opstoot. In september waren pellets zelfs duurder dan stookolie of propaan.

Voor slechts één ruimte

Pelletkachels zijn voorname-

lijk bedoeld om één lokaal te verwarmen. Maar in het tussenseizoen volstaat het vaak om (extra) vuur te maken in de leefruimte om de centrale verwarming te kunnen uitschakelen. Op die manier kun je honderden euro's besparen als je met aardgas verwarmt (en nog meer als je elektrisch verwarmt). Gebruik je de pelletkachel als hoofdverwarming en zet je hem nog meer

uren aan het werk in plaats van de centrale verwarming, dan loopt de winst verder op. Zo kun je de investering in een pelletkachel, zelfs in een duurder model, in een beperkt aantal jaar, bv. 5 jaar, terugverdienen.

Tegenover stookolie is het voordeel van te verwarmen met pellets momenteel klein.

Prima verbranding

Pelletkachels bieden een betere verbranding dan houtkachels. Dat komt door het gestandaardiseerde formaat en het constante vochtgehalte van de pellets. Gesloten pelletkachels, die dus geen zuurstof uit de woonruimte halen, halen vlot 85 à 95 %.

Die betere verbranding zorgt voor een bijkomend voordeel: er komt minder fijnstof in de lucht terecht, zelfs vier keer minder dan bij houtkachels. ■

BESTEL JOUW GIDS

In deze gids vind je tal van tips om te besparen op je energiefactuur: isoleren, zo voordelig mogelijk verwarmen, zuinige elektrische toestellen kopen en correct gebruiken, het beste tarief kiezen, zonnepanelen plaatsen ... En je krijgt een overzicht van de mogelijke steunmaatregelen. Bel 02 290 34 86 of neem een kijkje op www.testaankoop.be/praktischegidsen.